

Επαγγελματική ικανοποίηση Σχολικών Νοσηλευτών

Λάσκαρη Αθηνά

Αναπληρώτρια Σχολική Νοσηλεύτρια, MSc στη Διοίκηση Υπηρεσιών και Μονάδων Υγείας Πανεπιστήμιο Frederick, MSc στις Επιστήμες της Αγωγής: Ειδική Αγωγή και Ενταξιακή Πράξη Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Φοιτήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ

DOI: 10.5281/zenodo.17241122

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η αλλαγή επαγγελματικής σταδιοδρομίας στους νοσηλευτές αποτελεί συχνό φαινόμενο, καθώς παράγοντες όπως η ψυχολογική πίεση, η επαγγελματική εξουθένωση και η έλλειψη ικανοποίησης οδηγούν πολλούς στην αποχώρηση από τον νοσοκομειακό τομέα προς στον τομέα της εκπαίδευσης. Η φύση της δουλειάς και οι απαιτήσεις στα σχολεία για ένα νοσηλευτή είναι διαφορετική από εκείνη του νοσοκομείου. Πολλές φορές η μετάβαση αυτή μπορεί να μην είναι πάντα εύκολη. Βασικές αρμοδιότητές τους είναι η πρόληψη και προαγωγή της υγείας της σχολικής κοινότητας. Πιο συγκεκριμένα αναγνωρίζουν προβλήματα υγείας, ενημερώνουν τον σχολικό πληθυσμό μέσα από την υλοποίηση προγραμματίων αγωγής υγείας, παρέχουν μία αίσθηση ασφάλειας και σιγουριάς, βοηθάνε στη μείωση απουσιών των μαθητών καθώς και στην ένταξή τους στο πλαίσιο του σχολείου. Η επαγγελματική ικανοποίηση των σχολικών νοσηλευτών ενισχύεται από παράγοντες όπως η αυτονομία στη λήψη αποφάσεων, η αναγνώριση του ρόλου τους, η εκτίμηση και ο σεβασμός από τους συναδέλφους τους και οι δυνατότητες επαγγελματικής εξέλιξης. Από την άλλη πλευρά οι παράγοντες που επιδρούν αρνητικά σχετίζονται με την έλλειψη πόρων (π.χ ελλείψεις στο φαρμακείο του σχολείου) και υποδομών, την υψηλή αναλογία μαθητών προς νοσηλευτές και τους πολλαπλούς ρόλους που άπτονται. Κατά την πανδημία COVID-19, επιφορτίστηκαν με δύσκολες ευθύνες, ενώ συχνά έγιναν αποδέκτες αρνητικών αντιδράσεων. Παρότι οι δυσκολίες είναι πολλές, η παρουσία σχολικών νοσηλευτών συμβάλλει στη βελτίωση της υγείας των μαθητών, περιορίζοντας τα εμπόδια στη μαθησιακή διαδικασία και ενισχύοντας την ακαδημαϊκή τους πρόοδο.

Λέξεις Κλειδιά: Σχολικός νοσηλευτής, επαγγελματική ικανοποίηση, υγεία μαθητών.

Υπεύθυνος αλληλογραφίας: Λάσκαρη Αθηνά, Email: athina_thess@windowslive.com

Rostrum of Asclepius® - "To Vima tou Asklepiou" Journal

Volume 24, Issue 4 (October – December 2025)

SPECIAL ARTICLE

Job satisfaction of School Nurses

Laskari Athina

School Nurse, MSc in Health Management Frederick University, MSc in Educational Sciences: Special and Inclusive Education University of Thessaly, SECEd AUTH student

DOI: 10.5281/zenodo.17241122

ABSTRACT

Career changes among nurses are a common phenomenon, as factors such as psychological pressure, professional burnout, and lack of job satisfaction drive many to leave the hospital sector for the field of education. The nature of the work and the demands placed on school nurses differ significantly from those in hospitals. Often, this transition may not always be smooth. Their primary responsibilities include the prevention and promotion of health within the school community. More specifically, they identify health issues, educate the school population by implementing health education programs, provide a sense of security and reassurance, help reduce student absences, and facilitate their integration into the school environment. School nurses' job satisfaction is enhanced by factors such as autonomy in decision-making, recognition of their role, appreciation and respect from colleagues, and opportunities for professional development. On the other hand, negative factors include a lack of resources (e.g., shortages in the school's medical supplies) and infrastructure, a high student-to-nurse ratio, and the multiple roles they are required to fulfill. During the COVID-19 pandemic, they were burdened with challenging responsibilities and often faced negative reactions. Despite these challenges, the presence of school nurses contributes to improving students' health, reducing barriers to the learning process, and supporting their academic progress.

Keywords: School Nurse, job satisfaction, student health.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αλλαγή σταδιοδρομίας αναφέρεται σε οποιαδήποτε σημαντική μεταβολή στις απαιτήσεις ενός επαγγελματικού ρόλου ή στο εργασιακό περιβάλλον. Επιπλέον, αποτελεί μια διαδικασία που μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγή θέσης, επαγγέλματος ή επαναπροσδιορισμό της επαγγελματικής διαδρομής ενός ατόμου. Συχνά περιγράφεται ως η μετάβαση ενός εργαζομένου από μια επαγγελματική κατηγορία σε άλλη.¹ Η έντονη ψυχολογική πίεση, οι δυσκολίες στην ανάπτυξη συναδελφικών σχέσεων και ομαδικού πνεύματος, καθώς και η επαγγελματική εξουθένωση, συχνά ωθούν τους εργαζόμενους να αποχωρήσουν από το νοσοκομειακό περιβάλλον ή ακόμα και από τον νοσηλευτικό τομέα συνολικά. Η έλλειψη επαγγελματικής ικανοποίησης αποτελεί έναν από τους βασικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην απόφαση των νοσηλευτών να εγκαταλείψουν τη θέση εργασίας τους.² Η πρόθεση των νοσηλευτών να αποχωρήσουν από το επάγγελμά τους αποτελεί ένα συνηθισμένο φαινόμενο παγκοσμίως, ανεξάρτητα από το εργασιακό τους περιβάλλον, είτε πρόκειται για νοσοκομεία, κατ' οίκον φροντίδα ή γηροκομεία. Αυτό φανερώνει την ύπαρξη ενός πολύπλοκου συνόλου παραγόντων που επηρεάζουν την απόφασή τους να εγκαταλείψουν τον

επαγγελματικό τους χώρο.³ Η μετάβαση των νοσηλευτών από άλλες νοσηλευτικές ειδικότητες στον χώρο της σχολικής νοσηλευτικής συχνά προκαλεί έκπληξη, διότι αιφνιδιάζονται από τον πολλαπλό ρόλο που καλούνται να αναλάβουν. Ο νέος σχολικός νοσηλευτής χρειάζεται να αλλάξει την επαγγελματική του οπτική, μεταβαίνοντας από ένα νοσοκομειακό μοντέλο παροχής οξείας φροντίδας, που επικεντρώνεται στη διαχείριση ασθενειών, σε ένα μοντέλο δημόσιας υγείας που δίνει έμφαση στην πρόληψη και την προαγωγή της υγείας.⁴ Στο ξεκίνημα της καριέρας τους στο νέο εργασιακό τους περιβάλλον μπορεί να βιώσουν συναισθήματα απομόνωσης, αμηχανίας και έλλειψης εμπιστοσύνης σε σχέση με τις κλινικές τους δεξιότητες.⁵

ΡΟΛΟΙ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ

Ο ρόλος του ΣΝ είναι καθοριστικός για την προαγωγή της υγείας στο σχολικό περιβάλλον, καθώς μπορεί να εντοπίζει προβλήματα υγείας σε πρώιμο στάδιο. Συμβάλλει στη διατήρηση της καλής υγείας των μαθητών, υποστηρίζει τη βέλτιστη ανάπτυξή τους, μειώνει τα εμπόδια που σχετίζονται με την υγεία στη μαθησιακή διαδικασία, περιορίζει τις απουσίες από το σχολείο και ενισχύει την ακαδημαϊκή τους πρόοδο. Επιπλέον, ο σχολικός νοσηλευτής

παίζει κρίσιμο ρόλο στην ολιστική ανάπτυξη των παιδιών με χρόνιες παθήσεις, βοηθώντας τα να απολαμβάνουν μια καλύτερη ποιότητα ζωής, να αναπτύσσουν την αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση τους, καθώς και να ενσωματώνονται ομαλά τόσο στο σχολικό περιβάλλον όσο και στην ευρύτερη κοινωνία. Η παρουσία του σχολικού νοσηλευτή στη σχολική κοινότητα συμβάλλει επίσης στη μείωση του χρόνου και του κόστους για γονείς και εκπαιδευτικούς, περιορίζοντας τις δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης και νοσηλείας, ενώ ταυτόχρονα βελτιώνει συνολικά την ποιότητα της υγείας των μαθητών.⁶

Οι σχολικοί νοσηλευτές επιδιώκουν να διατηρήσουν μια ισορροπία μεταξύ της εκπαίδευσης και της υγείας των μαθητών, μέσα από τη συνεργασία τους με τους μαθητές, τις οικογένειες, τους εκπαιδευτικούς, επαγγελματίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας, την τοπική κοινότητα και τη διοίκηση του σχολείου.^{7,8} Διαθέτουν ένα ευρύ φάσμα ρόλων και ευθυνών που επικεντρώνονται σε τρεις κύριους τομείς: 1) Γραμματισμός Υγείας, 2) Ιατρική Φροντίδα, 3) Προαγωγή της Υγείας. Αυτοί οι τομείς αλληλοσυμπληρώνονται με στόχο τη δημιουργία ενός σχολικού περιβάλλοντος που υποστηρίζει την υγεία, ωστόσο διαφέρουν στις μεθόδους και τις στρατηγικές που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη αυτού του στόχου.⁹

ΟΡΙΣΜΟΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η εργασιακή ικανοποίηση αναφέρεται στο σύνολο των στάσεων που διαμορφώνει ένα άτομο απέναντι στις διάφορες πτυχές της επαγγελματικής του δραστηριότητας ή στον βαθμό στον οποίο η εργασία του προσφέρει ικανοποίηση και ευχαρίστηση. Έχει παρατηρηθεί ότι η επαγγελματική ικανοποίηση των σχολικών νοσηλευτών θεωρείται δεδομένη και υποτιμημένη.¹⁰ Ο σχολικός νοσηλευτής είναι ένας επαγγελματίας που καλείται να διαχειρίζεται και να υλοποιεί ποικίλες αρμοδιότητες μόνος του. Για τον λόγο αυτό, η ύπαρξη ισχυρών κινήτρων και υψηλού βαθμού εργασιακής ικανοποίησης είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική άσκηση του ρόλου του.¹¹ Παρόλο που η εργασιακή ικανοποίηση αποτελεί βασικό παράγοντα για την επιτυχία των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης, υπάρχουν περιορισμένες γνώσεις σχετικά με τις αξίες και τις αντιλήψεις των νοσηλευτών που εργάζονται σε σχολικά περιβάλλοντα. Δεδομένου ότι οι σχολικοί νοσηλευτές δραστηριοποιούνται σε ένα ιδιαίτερο πλαίσιο, η διεξαγωγή ερευνών είναι απαραίτητη για την αναγνώριση και την ενίσχυση παραγόντων που συμβάλλουν στη βελτίωση της επαγγελματικής τους ικανοποίησης.¹²

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ

Έρευνες στον τομέα της σχολικής νοσηλευτικής υποδεικνύουν ότι η σταθερότητα της ημερήσιας εργασίας και η αυτονομία του επαγγελματικού ρόλου είναι παράγοντες που κάνουν τη συγκεκριμένη ειδικότητα ελκυστική για πολλούς νοσηλευτές.¹³ Σύμφωνα με τη θεωρία των δύο παραγόντων του Herzberg, οι παράγοντες που λειτουργούν ως κίνητρα για την εργασιακή ικανοποίηση περιλαμβάνουν: (α) το αίσθημα επιτυχίας, (β) την αναγνώριση της προσπάθειας, (γ) τη φύση της ίδιας της εργασίας, (δ) την ανάληψη ευθυνών και (ε) τις ευκαιρίες εξέλιξης και επαγγελματικής προόδου.¹⁴

Όταν οι σχολικοί νοσηλευτές έχουν την ελευθερία να λαμβάνουν αποφάσεις ανεξάρτητα, αναπτύσσουν ένα αίσθημα υπευθυνότητας και ελέγχου στον επαγγελματικό τους ρόλο. Η αυτονομία αυτή ενισχύεται όταν οι σχολικές διοικήσεις δεν παρεμβαίνουν στο έργο τους. Παράλληλα, η δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών επιτρέπει στους σχολικούς νοσηλευτές να συμβάλλουν ουσιαστικά στην ευημερία τόσο των μαθητών όσο και του σχολικού περιβάλλοντος συνολικά. Έτσι, η ανεξαρτησία εκφράζεται μέσα από το αίσθημα αυτοδιάθεσης και υπευθυνότητας που βιώνουν, όταν τους παρέχεται η ευχέρεια να

λαμβάνουν αποφάσεις χωρίς εξωτερικές επιρροές.¹⁵

Οι σχολικοί νοσηλευτές με υψηλό επίπεδο αυτοαποτελεσματικότητας διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη βελτίωση της παρεχόμενης φροντίδας, καθώς και στην ικανότητά τους να επηρεάζουν τη συμπεριφορά και τα αποτελέσματα υγείας όλων των παιδιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν αντιμετωπίζουν χρόνιες ασθένειες. Σύμφωνα με την κοινωνική γνωστική θεωρία (SCT) του Bandura, η αυτοαποτελεσματικότητα αναφέρεται στην πεποίθηση ενός ατόμου σχετικά με την ικανότητά του να σχεδιάζει και να υλοποιεί τις απαραίτητες ενέργειες για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων.¹⁶ Συνεπώς η αυτοαποτελεσματικότητα των σχολικών νοσηλευτών παίζει κύριο ρόλο στην ενίσχυση της επαγγελματικής τους ικανοποίησης, γεγονός που, με τη σειρά του, βελτιώνει την απόδοσή τους και συμβάλλει στη συνολική αύξηση της παραγωγικότητάς τους στην εργασία.¹⁴

Μέσω της συμμετοχής τους σε εργαστήρια, σεμινάρια και διαδικτυακά μαθήματα, οι νοσηλευτές έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν περαιτέρω τις δεξιότητές τους και να διευρύνουν τις γνώσεις τους, στοιχείο απαραίτητο για την κάλυψη των διαφοροποιημένων αναγκών υγείας των μαθητών. Επιπλέον, η συνεχής εκπαίδευση διασφαλίζει ότι οι σχολικοί νοσηλευτές

μπορούν να εφαρμόζουν πρακτικές βασισμένες σε επιστημονικά δεδομένα κατά την εκτέλεση των καθημερινών τους καθηκόντων. Αυτές οι εκπαιδευτικές ευκαιρίες όχι μόνο συμβάλλουν στην αναβάθμιση της ποιότητας φροντίδας που προσφέρουν, αλλά ενισχύουν και την επαγγελματική τους ανάπτυξη και ικανοποίηση.¹⁷

Η αναγνώριση της προσφοράς και η θετική ανατροφοδότηση των συναδέλφων συμβάλλουν στην ενίσχυση της επαγγελματικής ικανοποίησης των σχολικών νοσηλευτών, γεγονός που οδηγεί σε βελτίωση της απόδοσης στην εργασία και αύξηση της παραγωγικότητας.¹⁴ Πιο συγκεκριμένα η ενίσχυση μιας εργασιακής κουλτούρας που προάγει την αναγνώριση μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση του προσωπικού και, κατ' επέκταση, στη βελτίωση της ποιότητας της νοσηλευτικής φροντίδας. Έρευνες δείχνουν ότι η αναγνώριση αποτελεί βασικό στοιχείο της επαγγελματικής ικανοποίησης και συμβάλλει σημαντικά στη δέσμευση των εργαζομένων. Επιπλέον, η εκτίμηση και ο σεβασμός από τους διευθυντές και τους συναδέλφους αναδεικνύονται ως καθοριστικοί παράγοντες που ενισχύουν το κίνητρο και την αφοσίωση των επαγγελματιών υγείας.¹⁸ Άλλοι παράγοντες που συμβάλλουν σημαντικά είναι και οι δεξιότητες στην επικοινωνία και την ηγεσία.¹⁹

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ

Οι παράγοντες που επηρεάζουν την ικανοποίηση των νοσηλευτών στα νοσοκομεία έχουν μελετηθεί αρκετά, αποκαλύπτοντας ότι συχνά βρίσκονται αντιμέτωποι με υψηλά επίπεδα άγχους, υπερβολικού φόρτου εργασίας και συναισθηματικών απαιτήσεων, που έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην επαγγελματική τους ικανοποίηση. Από την άλλη πλευρά, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι σχολικοί νοσηλευτές εργάζονται σε ένα ιδιαίτερο πλαίσιο που διαφέρει σημαντικά από τον νοσοκομειακό χώρο. Αποτελούν τους μοναδικούς επαγγελματίες υγείας μέσα σε ένα σχολείο, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε αίσθημα επαγγελματικής απομόνωσης. Ο ρόλος τους επικεντρώνεται κυρίως σε θέματα πρόληψης και προαγωγής της υγείας της σχολικής κοινότητας, εν αντιθέσει με τους νοσηλευτές στα νοσοκομεία, οι οποίοι αποτελούν μέλη μίας διεπιστημονικής ομάδας που παρέχουν δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια περίθαλψη. Συνεπώς, οι παράγοντες που επηρεάζουν την ικανοποίηση των σχολικών νοσηλευτών είναι διαφορετικοί από εκείνους των νοσηλευτών στα νοσοκομεία, καθιστώντας απαραίτητη

την περαιτέρω έρευνα για την κατανόηση των προκλήσεων και των αναγκών τους.²⁰

Οι σχολικοί νοσηλευτές αποτελούν βασικούς παρόχους υγειονομικής φροντίδας, έχοντας την ευθύνη να προσφέρουν συνεχείς παρεμβάσεις στους μαθητές στο πλαίσιο του σχολείου. Παρόλα αυτά, έρχονται αντιμέτωποι με σημαντικές δυσκολίες, όπως η έλλειψη προσωπικού, οι ανεπαρκείς εγκαταστάσεις και η περιορισμένη υποστήριξη από τις σχολικές διοικήσεις, γεγονός που εμποδίζει την αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών υγείας. Επιπλέον, οι σχολικοί νοσηλευτές αντιμετωπίζουν προκλήσεις κατά τη διαδικασία ανάπτυξης και υλοποίησης προγραμμάτων υγείας.²¹

Η βιβλιογραφία αναφέρει πως η συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς αποτελεί μια σημαντική πρόκληση για τους σχολικούς νοσηλευτές. Σε μια ιδανική συνθήκη, οι νοσηλευτές και οι εκπαιδευτικοί θα έπρεπε να μπορούν να συνεργάζονται αποτελεσματικά και να πραγματοποιούν από κοινού μαθήματα αγωγής υγείας. Ωστόσο, η έρευνα δείχνει ότι η διαδικασία αυτή μπορεί να είναι ιδιαίτερα απαιτητική. Έχει διαπιστωθεί ότι οι σχολικοί νοσηλευτές συχνά νιώθουν πίεση να προσαρμοστούν στα προγράμματα των εκπαιδευτικών. Όταν ένας εκπαιδευτικός δεν αντιλαμβάνεται πλήρως τον ρόλο του σχολικού νοσηλευτή, η εκπαίδευση στην υγεία μπορεί να μετατραπεί σε μια δυσάρεστη ή αναποτελεσματική εμπειρία.²²

Κατά την περίοδο της πανδημίας οι νοσηλευτές στα σχολεία είχαν έναν επιπλέον δύσκολο ρόλο καθώς έπρεπε να επιβάλλουν πολιτικές μείωσης κινδύνου στη σχολική κοινότητα. Πολλές φορές ένιωθαν ότι αντιμετωπίζονταν αρνητικά και ότι είχαν αποκτήσει μια ανεπιθύμητη φήμη στο σχολικό περιβάλλον, λόγω του ότι έπρεπε να εφαρμόσουν μη δημοφιλή μέτρα, όπως η χρήση μάσκας, η τήρηση των αποστάσεων και η καραντίνα, τόσο στους μαθητές όσο και στο προσωπικό. Επιπρόσθετα, έπρεπε να ενημερώνουν με δυσάρεστα νέα τους γονείς, όπως η ανακοίνωση θετικών αποτελεσμάτων καθώς και την επιβολή πολιτικών καραντίνας και επιστροφής στο σχολείο. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα οι νοσηλευτές να πρέπει να διαχειριστούν τον θυμό και την απογοήτευση των γονέων, που δυσανασχετούσαν με την απουσία των παιδιών τους από το σχολείο και με την αναγκαστική απουσία τους από την εργασία τους.²³

Στα σχολεία της Ελλάδας παρατηρείται ότι υπάρχει υψηλή αναλογία μαθητών προς τους σχολικούς νοσηλευτές, η οποία επηρεάζει την ικανότητά τους να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις ανάγκες των μαθητών.¹⁷ Μάλιστα υπάρχουν σημαντικές ανεπάρκειες όσον αφορά τις υποδομές για την προάσπιση της σχολικής υγείας καθώς και μη εξοπλισμένα σχολικά φαρμακεία. Εκτός από την αντιμετώπιση περιορισμένων πόρων και της υψηλής αναλογίας μαθητών

προς νοσηλευτές, οι σχολικοί νοσηλευτές στην Ελλάδα καλούνται να διαχειριστούν και άλλα κομμάτια ευθυνών. Εκτός από το να φροντίζουν την υγεία των μαθητών, συχνά αναλαμβάνουν διοικητικά καθήκοντα, συμμετέχουν σε προγράμματα αγωγής υγείας και συνεργάζονται με το υπόλοιπο προσωπικό της σχολικής μονάδας για την πραγματοποίηση δράσεων που σχετίζονται με την υγεία. Πολλές φορές μπορεί να οδηγηθούν σε καταστάσεις επαγγελματικής εξουθένωσης και μειωμένης ικανοποίησης όταν εναλλάσσεται η προσοχή τους μεταξύ της άμεσης φροντίδας των μαθητών και των γενικότερων δράσεων για την προαγωγή της υγείας.²⁴ Η κατάλληλη υποστήριξη και οι αναγκαίοι πόροι είναι σημαντικοί παράγοντες, έτσι ώστε να μπορούν να ανταπεξέρχονται αποτελεσματικά στις σύνθετες ευθύνες τους και να διατηρούν υψηλά επίπεδα φροντίδας για τους μαθητές.¹⁷

Η μελέτη των παραγόντων που επηρεάζουν την εργασιακή ικανοποίηση και την ποιότητα ζωής των σχολικών νοσηλευτών αποτελεί ένα σημαντικό ερευνητικό πεδίο. Τέτοιου είδους έρευνες μπορούν να συμβάλουν στην αναγνώριση των καταστάσεων που χρειάζονται βελτίωση στις συνθήκες εργασίας τους, γεγονός που μπορεί να έχει θετική επίδραση στο σχολικό περιβάλλον παροχής υγειονομικής φροντίδας.²⁰

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα μελέτη ανέδειξε τους βασικούς παράγοντες που επηρεάζουν την επαγγελματική ικανοποίηση των σχολικών νοσηλευτών, εστιάζοντας τόσο στις προκλήσεις όσο και στις θετικές πτυχές του ρόλου τους. Παρατηρήθηκε ότι η βιβλιογραφία ήταν περιορισμένη. Η επαγγελματική ικανοποίηση των σχολικών νοσηλευτών αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την ποιότητα της παρεχόμενης φροντίδας στα σχολεία. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της βιβλιογραφίας οι παράγοντες που την ενισχύουν είναι η αυτονομία, η αυτοαποτελεσματικότητα, η αναγνώριση του έργου τους και οι σχέσεις με τους συναδέλφους. Άλλοι παράγοντες που λειτουργούν θετικά είναι οι εκπαιδευτικές ευκαιρίες για εξέλιξη καθώς και οι επικοινωνιακές τους δεξιότητες. Κατά την αναζήτηση παρατηρήθηκε ότι ο πιο ισχυρός παράγοντας ήταν η αυτονομία.

Αντίθετα, η έλλειψη υποδομών, πόρων, η δυσκολία στη συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και η περιορισμένη υποστήριξη αποτελούν προκλήσεις που επηρεάζουν αρνητικά την ικανοποίηση από την εργασία των σχολικών νοσηλευτών. Ιδιαίτερα κατά την περίοδο της πανδημίας, οι σχολικοί νοσηλευτές βρέθηκαν στο επίκεντρο της διαχείρισης υγειονομικών πρωτοκόλλων, γεγονός που ενίσχυσε το αίσθημα πίεσης και

σύγκρουσης με τη σχολική κοινότητα. Η εμπειρία αυτή ανέδειξε τη σημασία της θεσμικής υποστήριξης και της αναγνώρισης του ρόλου τους.

Στην Ελλάδα, η αναλογία μαθητών προς σχολικούς νοσηλευτές είναι ιδιαίτερα υψηλή, γεγονός που περιορίζει σε ορισμένες περιπτώσεις την ικανότητά τους να παρέχουν εξατομικευμένη φροντίδα. Οι αυξημένες ευθύνες, που περιλαμβάνουν τη διαχείριση εκτάκτων περιστατικών, την εφαρμογή προγραμμάτων αγωγής υγείας, την παροχή ψυχοκοινωνικής και της γενικότερης υποστήριξης, καθιστούν τον ρόλο τους απαιτητικό.

Η διασφάλιση πόρων, η θεσμική αναγνώριση και η βελτίωση των συνθηκών εργασίας αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την ενίσχυση της επαγγελματικής ικανοποίησης των σχολικών νοσηλευτών. Η συνεχής εκπαίδευση, η ενίσχυση της συνεργασίας με το προσωπικό του σχολείου καθώς και με άλλους επαγγελματίες υγείας και η βελτίωση των πολιτικών υγείας στα σχολεία είναι απαραίτητα βήματα για την αποτελεσματική παροχή σχολικής νοσηλευτικής φροντίδας. Η εφαρμογή στρατηγικών που προωθούν την εκπαίδευση, την ενδυνάμωση και τη συνεργασία μπορεί να συμβάλει στη διατήρηση ενός υγιούς και αποδοτικού εργασιακού περιβάλλοντος.

Η μελέτη της επαγγελματικής ικανοποίησης των σχολικών νοσηλευτών είναι κρίσιμη για

τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας τους και της ενίσχυσης του ρόλου τους στο σχολικό πλαίσιο. Επειδή παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν περιορισμένες μελέτες πάνω σε θέματα επαγγελματικής ικανοποίησης των σχολικών νοσηλευτών θα ήταν σημαντικό να πραγματοποιηθούν κι άλλες καθώς υπάρχει πρόσφορο έδαφος για περισσότερη έρευνα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Hassan H, Abdelrahman S, Fahmy A, Ahmed F. Factors contributing career change among nurses working at selected hospitals. Deleted J. 2021;10(1):11–8. doi:10.21608/msnj.2021.91035.1000
2. Πλατής Χ, Παπαδοπούλου Ν, Ράπτης ΑΕ, Ίντας Γ, Βοζίκης Α. Διερεύνηση της επαγγελματικής ικανοποίησης και της τάσης αλλαγής καθηκόντων των ογκολογικών νοσηλευτών. Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής. 2021;38(3):351–9.
3. Ooijen WB, Malfait S, Waal GH, Hafsteinsdóttir TB. Nurses' motivations to leave the nursing profession: A qualitative meta-aggregation. J Adv Nurs. 2023;79(12):4455–71. doi:10.1111/jan.15696
4. Smith SG, Firmin MW. School nurse perspectives of challenges and how they perceive success in their professional nursing roles. J Sch Nurs. 2009;25(2):152–62. doi:10.1177/1059840509331900

5. Campbell I. The lived experiences of school nurses: Transitioning from hospital to school worksite [dissertation]. ScholarWorks; 2017 [cited 2025 Jun 3]. Available from: <https://scholarworks.waldenu.edu/dissertations/3339>
6. Georgiadi M, Lithoxopoulou M, Plexousakis S, Tomprou DM, Loizidou-Ieridou N, Lyra O. The role of school nurses in the school inclusion of children with chronic health conditions in Greece. *Int J Spec Educ*. 2023;38(3):28–36. doi:10.52291/ijse.2023.38.37
7. Adamakidou T, Tsiou C, Plakas S, Boutsoli P, Palatza I, Konstantakopoulou O, et al. Interprofessional school team members' views on the school nurse role: A cross-sectional study. *Int J Caring Sci*. 2024;17(1):120–36. Available from: <https://doaj.org/article/8cfb51d8efe24134964b4cb39024af0c>
8. Mäenpää T, Åstedt-Kurki P. Cooperation between parents and school nurses in primary schools: parents' perceptions. *Scand J Caring Sci*. 2008;22(1):86–92. doi:10.1111/j.1471-6712.2007.00527.x
9. Pawils S, Heumann S, Schneider SA, Metzner F, Mays D. The current state of international research on the effectiveness of school nurses in promoting the health of children and adolescents: An overview of reviews. *PLoS One*. 2023;18(2):e0275724. doi:10.1371/journal.pone.0275724
10. Junious DL, Johnson RJ, Peters RJ, Markham CM, Kelder SH, Yacoubian GS. A study of school nurse job satisfaction. *J Sch Nurs*. 2004;20(2):88–93. doi:10.1177/10598405040200020601
11. Zborowska-Dulat A, Uchmanowicz I, Manulik E, Manulik S. Job satisfaction among school nurses. *J Educ Health Sport*. 2018;8(12):530–7.
12. Foley M, Lee J, Wilson L, Cureton VY, Canham D. A multi-factor analysis of job satisfaction among school nurses. *J Sch Nurs*. 2004;20(2):94–100. doi:10.1177/10598405040200020701
13. Maeland LH, Oftedal BF, Kristoffersen M. What school nurses strive to achieve for themselves in order to remain in practice: A qualitative study. *Nurs Open*. 2023;10(2):665–72. doi:10.1002/nop2.1333
14. Hasani FA. Herzberg's theory and job satisfaction of school nurses in Bahrain. *LIFE: Int J Health Life Sci*. 2020;6(1):1–16. doi:10.20319/lijhls.2020.61.0116
15. Hasani FA. Investigating the correlation between job satisfaction, autonomy, and self-efficacy among school nurses in Bahrain. *IJRDO J Health Sci Nurs*. 2020;5(1):80–91.
16. McCabe EM, McDonald C, Connolly C, Lipman TH. Factors associated with school

- nurses' self-efficacy in provision of asthma care and performance of asthma management behaviors. *J Sch Nurs.* 2019;37(5):353–62. doi:10.1177/1059840519878866
17. Okoutsidou M. The role and importance of school nurses in Greek schools. In: 10th International E-Conference on Studies in Humanities and Social Sciences: Conference Proceedings. Belgrade: Center for Open Access in Science; 2024. p. 117–26. doi:10.32591/coas.e-conf.10.141170
18. Abualrub RF, Al-Zaru IM. Job stress, recognition, job performance and intention to stay at work among Jordanian hospital nurses. *J Nurs Manag.* 2008;16(3):227–36. doi:10.1111/j.1365-2834.2007.00810.x
19. Maughan E, Adams R. Educators' and parents' perception of what school nurses do. *J Sch Nurs.* 2011;27(5):355–63. doi:10.1177/1059840511416368
20. Zafra-Agea JA, Ramírez-Baraldes E, Maldonado-Manzano E, Obradors-Rial N, Puiggrós-Binefa A, Colillas-Malet E. Working conditions and well-being of school nurses in Spain: Impact on job satisfaction and professional quality of life. *Healthcare.* 2025;13(3):323. doi:10.3390/healthcare13030323
21. Dibakwane ST, Peu MD. Experiences of school health nurses regarding the provision of the school health service delivery in the Tshwane district. *Afr J Prm Health Care Fam Med.* 2018;10(1). doi:10.4102/phcfm.v10i1.1807
22. Klein J, Sendall MC, Fleming M, Lidstone J, Domocol M. School nurses and health education: The classroom experience. *Health Educ J.* 2013;72(6):708–715. doi:10.1177/0017896912460931
23. Hoffman R, Kay S, Piepenbrink R, Goldman J, Schuster J, Grimes L, et al. Engaging school communities during COVID-19: The role of school nurses. *Am J Public Health.* 2024. doi: 10.2105/AJPH.2024.307591
24. Σύρου Ν, Ελευσινιώτης Ι, Καλοκαιρινού Α, Σουρτζή Π. Διερεύνηση από σχολικό νοσηλευτή των γνώσεων, στάσεων και της συμπεριφοράς των εκπαιδευτικών για τη σχολική υγιεινή. *Νοσηλευτική.* 2013;52(3):333-346.